

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 33. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789777456/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Amalie derimod var alles veninde og en ypperlig legekammerat. Som vi en dag var midt i legen, stod pludseligt Herman ved min side og betragtede mig, som om han var uvis, om det også virkelig var mig. »Står du her på gaden?« sagde han, »følg mig hjem til dine forældre.« Han tog os nu begge ved hånden, og skamfulde over, at han havde set os således på gaden, fulgte vi ham op i vor fattige bolig. Her talte han længe med min moder, og jeg hørte ham sige, det skikkede sig ikke, at vi løb om på gaden mellem alle slags børn. Nu tilbød han atter at begynde den afbrudte undervisning og gjorde mig en mængde spørgsmål, hvilke min søster Amalie besvarede. Han betragtede mig længe og nøje, klappede mig på kinden, varmede mine hænder, der var blå af kulde, i sine, medens jeg stod ulykkelig med nedslagne øjne ved hans side. Sagen var, at jeg altid havde en følelse af skamfuldhed, hvorover vidste jeg selv ikke ret. I samtalens gang spurgte han os, om vi havde lyst til at lære musik? Amalie lænede sig frimodigt til ham og sagde: »Jo, det var dejligt! Men vi har intet klaver.« – »Jeg skal leje et til eder og lade bringe herop; og selv kan jeg lære eder, hvad I behøver i førstningen.« Nogle dage efter kom virkelig et klaver, og jeg erindrer endnu, hvor forunderligt det blankt polerede møbel stak af imod vort øvrige bohave. Herman kom nu flere gange om ugen, læste, skrev og spillede med os; bragte os alle slags små gaver, også mad og frugt; sørgede for sko m.m. til os og var som en fader imod os stakkels forkomne og forøsmte børn. Hvad under da, at vi hang ved ham med al barnlig uskyldighed? Når han kom, fløj min søster om hans hals. Ofte satte han os hver på sit knæ, fortalte os historier og udfrittede os om vore små ønsker, som han da straks opfyldte. Også heri var jeg meget tilbageholden, min søster sagde ofte til ham: »Nu skal jeg sige dig, hvad Hanne ønsker.« Når han så på denne måde kom til kundskab derom, bebrejdede han mig min tavshed og tilbageholdenhed. Klaveret gjorde især Amalie lykkelig; ofte sad hun hele timer og klimprede derpå til stor glæde for min fader, der stoit og rørt lyttede til, når hun med sin klare stemme sang, så det rungede igen. Der opstod på denne måde af sig selv et ærbødighedsforhold fra mine forældres side mod deres børns velgører, så at de intet kunne foretage med os uden hans vilje og vidende. [Og dette var en lykke for os, da deres begreber om, hvad der skikkede sig,

var noget forvirrede.]

Således gik nogle år hen. Imidlertid sank mine forældre dybere og dybere ned i armod, så de tilsidst ikke vidste, hvorledes de skulle subsistere. Hidtil havde min fader styret alt i huset, og alt var gået efter hans vilje. Hans lette karakter havde unægteligt været skyld i, at vi nu befandt os på dette punkt. Min moder derimod var en ualmindelig kraftig og virksom natur. Mine brødre var vel kommet i lære, men de skulle dog have klæder og renlighed hjemmefra. Gammel gæld skulle betales, den årlige husleje, de daglige udgifter til livets ophold skulle tilvejebringes, og intet fandtes hertil, så at vor tilstand var aldeles fortvivlet. Så ung jeg var, følte jeg alt dette dybt, og i min aftenbøn knugede jeg mine hænder fastere og inderligere ved de ord i mit fadervort: »Giv os i dag vort daglige brød!«

Min fader var en høj, smuk, velskabt mand med et nobelt udseende. Som streng katolik var han gennemtrængt af al den romantik, der ofte i høj grad hænger sammen med denne tro. Fremmede fik altid på grund af hans nette, belevne væsen godhed for ham; han var heller ikke uden boglig dannelse. Han havde naturlig sans for al kunst; musik og poesi gjorde ham stor glæde, og aldrig kunne vi børn fornøje ham mere end ved at recitere et eller andet digt eller synge for ham; da var han lykkelig, og tårerne stod af henrykkelse i hans øjne. Der var tillige noget generøst i hans karakter, der, skønt det var forenet med en ikke ringe del letsindighed, klædte ham godt og gav ham – om jeg så må sige – noget fornemt.* Også havde han et vist talent til i sine tarvelige klæder at bevare netted og renlighed, og hvorledes det end gik, måtte min moder sørge for, at han til bestemt tid fik rent linned udleveret. Da kunne han stå hele timer for at ordne sit hår og børste sine klæder. Hver søndag, når dette toilette var færdigt, vandrede han i højtidelig stemning med sin latinske salmebog til det katolske kapel. Min moder fulgte aldrig med, men arbejdede ufortrødent søndag som hverdag. Vi børn var jo efter landets love døbt i den protestantiske tro, men da min moder aldrig gik i kirke, kom vi børn der heller ikke. Desuagtet havde min moder

* Det af Oehlenschläger benyttede sagn om Reichmuth von Adoch fortalte han som passeret i hans slægt.